

A Tordai sóbánya

Az amerikai Business Insider hírportál "a világ 25 hihetetlen turisztikai látványossága" közé sorolta be a tordai sóbányát.

A római időben a tordai só felszínre hozatala felülről megnyitott üregekből történt. E beomlott üregek sós vízzel teltek meg, s a város lakossága és a turisták fürdésre használják a tavakat. A sóstavakkal teleszórt tetőt Dörgőnek nevezik.

A másik látványosság a földalatti bánya. A modern sókitermelés a megnyitott aknában történt. Az 1800-as években még folyt a sókitermelés a József-, a Terézia-, az Antal-, a Gizella-, és a Rudolfbányában. Ezek kúp alakú óriási tárnák, amelyek a só réteges kitermelésével keletkeztek. 1830 körül a Terézia és a Szent Antal tárna kimerült. Az 1891-es évben a tordai sóbányából 23.000 köbméter kősót hoztak a felszínre, amit Erdélyben és Magyarországon értékesítettek. Az állandó alkalmazottak fizetésük egyik részét posztóban kapták, ezért őket posztós sóvágóknak nevezték. Az ideiglenesen a bányában dolgozó munkások voltak a vendég (idegen) sóvágók. A bányát a bányanagy vagy kamaraispán, két mázsatiszt igazgatta. A munkát a sóvágóbírák és dékánok irányították, illetőleg a vendégek esetében a kapitányok.

A bányászokat a taka hangja hívta össze a gyülekezési helyre, a gépek közelébe. Itt imádkoztak, meghallgatták a legújabb parancsokat, átvették a szerszámaikat és 8 órára leereszkedtek a tárnába. Csákányt és ütőt vittek magukkal. A csákánnyal vágták a sót, az ütővel a csákányra ütöttek. Továbbá vascöveket, lapátot, pörölyt, gyertyatartót, targoncát vittek magukkal.

A bányászok a sót 40–50 kg-os tömbökben vágták. Ezeket tulkónak nevezték. Nyolc óra alatt egy munkásnak 16–17 darabot kellett kivágnia. Minden munkás mindenik darabra rávéste a maga jegyét. Egy másik forrás szerint egy sóvágó 9–10 óra alatt 10–15 mázsa sót is kitermelt. A só-tömböket a munkások talicska segítségével a bánya közepére szállították. Innen tízesével málhába, azaz egy kádba tették. Lovak forgatta emelőszerkezet segítségével a sót a képejbe emelték, ahol a sínen közlekedő csillékbe ürítették, amely kiszállította a föld alá.

A tordai sóbányászat fénykorának az 1800-as évek második felét tekinthetjük. 1851–1860 között például a bányában 92.034 t sót termeltek ki. Az 1900-as évek elején e mennyiség fokozatosan csökkent. A sóbányászatot 1936-ban végleg beszüntették.

A föld alatti aknákhöz elvezető, 920 m alagút 1854-ben épült. Így vált a látogatók számára is megközelíthetővé a Karolina, József, Gizella, Rudolf, Terézia nevet viselő akna.

Az aknák a második világháború idején menedéket nyújtottak a város lakosságának, később pedig sajtot érleltek a járatokban.

A Bánya felújítása 1990-ben történt meg, s hozzáférhetővé vált a turisták, művészeti rendezvények és a gyógyulni vágyók számára.

2008–2010 között a hiteles bányatörténeti környezet véglegesen átalakult, a kirándulók kényelmének és szórakozásának biztosítására rendezkedett be (felvonó, neonvilágítás, csónakázó tó, előadó-, koncert-, esküvői terem). De még így is érdemes meglátogatni a természet és az emberi kéz impozáns alkotását. Több mint 100 méter mélységben, télen-nyáron azonos hőmérsékletben, sötömb-környezetben, sós levegőben élmény bejárni az egykori sóvágók munkaterét.

Forrás: <https://erdely7csodaja.ro/>